

Motion till riksdagen 2019/20:3298

av Mats Green m.fl. (M)

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektivisera Arbetsförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingens insatser bör bli mer kostnadseffektiva och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Myndigheten för arbetsmiljökunskap bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Inom utgiftsområde 14 lägger Moderaterna fram förslag som syftar till att effektivisera Arbetsförmedlingen och säkerställa en ökad kostnadseffektivitet i de arbetsmarknadspolitiska insatserna.

Anslagsanvisning

Tabell 1 Moderaternas förslag till anslag för 2020 uttryckt i differens gentemot regeringens förslag

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 272 139	-133 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	28 067 425	-1 667 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	8 882 007	-1 035 000

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 470 545	
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	120 034	
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 451 500	
1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	42 292	
1:8 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	73 616	
1:9 Bidrag till administration av grundbeloppet	57 916	
1:10 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	1 875 000	
1:12 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	5 262 634	
1:13 Lån till körkort	151 466	
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	2 483 622	–165 000
2:1 Arbetsmiljöverket	676 593	–8 000
2:2 Arbetsdomstolen	34 240	
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722	
2:4 Medlingsinstitutet	50 521	
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	38 712	–19 356
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	
Summa	77 164 287	–3 027 356

Politikens inriktning

Moderaterna är ett parti för dem som jobbar, för dem som vill jobba och dem som har jobbat. Att så många som möjligt arbetar är centralt för vårt nuvarande och framtida välstånd, men det är mer än så. Det är också en fråga om vilket samhälle vi vill ha. När det lönar sig att arbeta blir det tydligt att det är rätt att anstränga sig för att skapa en bättre tillvaro för sig själv och för andra.

Trots en långvarig högkonjunktur lever i dag närmare en av sju i arbetsför ålder av bidrag i stället för att arbeta. Många av dessa människor, i synnerhet nyanlända, riskerar att hamna i långvarigt bidragsberoende. Konsekvenserna av utanförskap är stora både för den enskilde och för samhället. Ett arbete innebär egen försörjning och möjligheten att påverka sitt eget liv. Det skapar trygghet och frihet. En ökad sysselsättning bland dem som i dag står utanför är också viktigt för att deras barn inte ska ärva sina föräldrars utanförskap. För de som är nyanlända innebär ett arbete ökade möjligheter att komma in i samhället och att lära sig svenska. Att fler människor står utanför innebär också påfrestningar på de offentliga finanserna, skatteintäkterna blir lägre och utgifterna högre.

Arbetslinjen måste återupprättas och det ska alltid löna sig mer att jobba än att leva på bidrag. Det svenska samhällskontraktet ska gälla lika för alla. Ett samhällskontrakt där människor känner sig trygga med att när de bidrar till det gemensamma – var och en efter sin förmåga – så kan de förvänta sig att kärnstaten och det offentliga håller sin del av kontraktet.

Samtidigt som många människor behöver hjälp för att komma in på arbetsmarknaden är rekryteringsproblemen stora och arbetsgivarna hittar inte rätt kompetens.

En väl fungerande matchning, och förmågan att ge den arbetslöse rätt insats och aktivitet, kommer att spela en central roll för tillväxten och för att förhindra att utanförskap växer. Förutom att säkerställa att de ekonomiska incitamenten att gå från bidrag till arbete fungerar tillfredsställande, behöver arbetsmarknadspolitiken anpassas och effektiviseras för att hantera den utmaning som Sverige står inför. I denna budgetmotion fortsätter vi att ändra inriktning på den dyra och ineffektiva arbetsmarknadspolitik som regeringen bedriver.

Anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

En effektiv arbetsförmedling

Arbetsförmedlingen har under lång tid uppvisat dåliga resultat, samtidigt som anslagen ökat kraftigt över tid. I Moderaternas och Kristdemokraternas budget togs ett första steg mot en effektivisering och förvaltningsanslaget minskas till en nivå som motsvarar den som gällde 2015. Det är inte mer pengar och nya uppdrag till Arbetsförmedlingen som krävs nu; svensk arbetsförmedling behöver reformeras och effektiviseras. Moderaterna avvisar därför regeringens föreslagna anslagshöjning. Dessutom minskas anslaget till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen. Sammantaget bedöms detta förstärka de offentliga finanserna med 133 miljoner kronor 2020, 545 miljoner kronor 2021 och 447 miljoner kronor 2022.

Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Arbetslöshetsförsäkringen som effektiv omställningsförsäkring

Det är viktigt att värna a-kassans roll som omställningsförsäkring och tiden för a-kassa bör därför kortas. Moderaterna föreslår att antalet ersättningsdagar med a-kassa begränsas till ett år, eller 265 ersättningsdagar. Nivån på taket i a-kassan, samt ersättningens avtrappning, bör fortsatt vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb. Moderaterna föreslår därför att taket i arbetslöshetsförsäkringen under de 100 första dagarna av arbetslösheten uppgår till 760 kronor per dag och därefter uppgår till 680 kronor per dag. Förslaget innebär en högre nivå de 100 första dagarna jämfört med den nivå som gällt fram till regeringens höjning, men ger starkare drivkrafter till arbete än regeringens förslag. Samtidigt säkerställer avtrappningen av ersättningen att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb.

Förslaget bedöms förstärka de offentliga finanserna med 1,9 miljarder kronor 2020, 2,1 miljarder kronor 2021 och 2,3 miljarder kronor 2022.

Tidsbegränsa aktivitetsstödet

Moderaterna föreslår att aktivitetsstödet upphör vid arbetslöshet längre än tre år så att fler arbetslösa än i dag möter en avtrappning. Ersättningen vid arbetslöshet påverkar de arbetslösas drivkrafter för arbete. Det är därför önskvärt med en avtrappning av ersättningen relaterat till arbetslöshetens längd. I dag är det dock många arbetslösa som inte möter en sådan avtrappning. Personer som varit kvalificerade för a-kassa får, om de fortfarande är arbetslösa när ersättningsdagarna tagit slut, i stället aktivitetsstöd om de deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. För de personer som uppfyller villkoren i

a-kassan är ersättningsnivåerna i aktivitetsstödet desamma som i a-kassan. Detta innebär att många personer i dag kan vara arbetslösa under lång tid med bibehållen ersättningsnivå. För att förstärka drivkrafterna behöver därför möjligheten till ersättningar som överstiger försörjningsstödet begränsas.

Förslaget bedöms förstärka de offentliga finanserna med 3 900 miljoner kronor 2020, 4 000 miljoner kronor 2021 och 4 100 miljoner kronor 2022.

Återinför karensdag i a-kassan, avskaffa regeringens deltidsbegränsning av a-kassan och avskaffa rätten till a-kassa i nystartsjobben

Moderaterna vill att den tidigare karensdagen i a-kassan återinförs, vilket innebär att antalet dagar det inte går att få ersättning för återigen ska vara sju dagar i stället för de sex dagar som gäller i dag. Samtidigt föreslås att regeringens deltidsbegränsning vad gäller a-kassan avskaffas. Därtill vill Moderaterna att rätten till a-kassa avskaffas i nystartsjobben. Sammantaget bedöms dessa förslag förstärka de offentliga finanserna med 838 miljoner kronor från och med 2020.

Nej till ökat anslag

Moderaterna avvisar anslagsförändringar som följer av fler extratjänster, återinförande av studiestartsstödet, införandet av utvecklingstid och ökade medel för upphandlade matchningstjänster. Sammantaget bedöms detta innebära en ökning av anslaget med 171 miljoner kronor 2020. För 2021 och 2022 bedöms detta förstärka de offentliga finanserna med 322 miljoner kronor respektive 671 miljoner kronor.

Återinför tidsgräns i sjukförsäkringen

Också i sjukförsäkringssystemet bör det finnas tydliga drivkrafter och stöd att återvända till arbete. Därför återinför Moderaterna den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen som regeringen tog bort. Till följd av borttagandet ökar anslaget med 4,8 miljarder kronor från och med 2020.

Anslag1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Ett av de viktigaste syftena med den aktiva arbetsmarknadspolitiken är att jämna ut effekter av konjunkturcykeln. Arbetsmarknadspolitiken kan också påskynda etableringen på arbetsmarknaden genom insatser som bidrar till förbättrad sökaktivitet, rustar människor för jobb och säkerställer en effektiv matchningsprocess mellan arbetssökande och arbetsgivare.

En viktig del i en effektiv arbetsmarknadspolitik är att rätt individ får ta del av rätt insats. Detta både för att säkerställa att politiken ger avsedd effekt och för att säkerställa att skattebetalarnas pengar används på bästa sätt. Moderaterna anser att detta inte fungerar på ett tillfredsställande sätt i dag. Därför avvisas de ytterligare medel som regeringen föreslår. Detta bedöms förstärka de offentliga finansiella effekterna med 1 035 miljoner kronor 2020, 474 miljoner kronor 2021 och 527 miljoner kronor 2022.

Anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Sverige har under alltför lång tid haft en hög nivå på asylinvandringen, utan att ta verkligt ansvar för att de som invandrar också blir en del av samhället. I dag är integrationsproblemen uppenbara. Moderaterna anser att svensk invandringspolitik måste vara mycket stram i många år framåt. Hur vår politik är utformad har stor betydelse för antalet asylsökande och asylmottagandet i stort.

Moderaterna har en samlad politik som skulle innebära färre asylsökande, färre anhörigärenden och i förlängningen färre anhöriga som kommer till Sverige. Moderaterna vill ha ett volymmål för asylmottagandet i Sverige, tillfälliga uppehållstillstånd som grund, strikt regelverk för anhöriginvandring och skarpa försörjningskrav vid anhöriginvandring. Sammantaget bedöms förslagen förstärka de offentligfinansiella effekterna med 165 miljoner kronor 2020, 481 miljoner kronor 2021 och 679 miljoner kronor 2022.

Anslag 2:1 Arbetsmiljöverket

Moderaterna minskar anslaget till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen. Detta bedöms förstärka de offentliga finanserna med 8 miljoner kronor från och med 2020.

Anslag 2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Moderaterna anser att Myndigheten för arbetsmiljökunskap bör läggas ner och upphöra som myndighet den 31 december 2020. Förslaget bedöms förstärka de offentliga finanserna med 19 miljoner kronor 2020, 39 miljoner kronor 2021 och 40 miljoner kronor 2022.

Mats Green (M)

Saila Quicklund (M)

Josefin Malmqvist (M)

Katarina Brännström (M)